

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9 szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A rimaszécsi járás székhely-kérdése.

A régebbi időben már sokat foglalkoztunk e kérdéssel és sok véleménynek adtunk helyt lapunkban. Mint minden, ugy ezen kérdés is azonban lassanként a múlté lett, s az ellenvélemények és törekvések egymás felett győzedelmeskedni nem lévén képesek, elaludtak, az érdekhangok elhallgattak, s maradt ugy megint, mint volt régen.

De hát az idők, meg különösen az emberek nagyon változnak, és a mibe az ösök bele nyugodtak, a fiatal generációnak az már nem tetszik.

Az ujkor embere mindenben szeret változtatni, sokszor csak azért, hogy ne legyen ugy, mint régen volt, a legtöbb esetben pedig azért, mert bizonyos okok kívánják a változtatást.

Ez a sorsa mostan megint legujabban a rimaszécsi járás székhely-kérdésének is.

Régebben e kérdést ugy oldották meg, hogy a járásbírósi maradt *Rimaszécsen*, a fősolgabírói hivatal pedig *Feledre* helyezték azzal az indoklással, hogy e helyen legjobban megközelelhető a járás minden községe által.

Ha jól emlékezünk, a 80-as évek végén ismét mozgalom indult meg, hogy hol legyen a járás székhelye, s együtt legyen e a járásbírósi a fősolgabírói hivattal? A kérdést, ha nem tévedünk, akkor azzal odázták el, hogy ugyis küszöbön van a megyék államosítása és kikerekítése, tehát döntsön afelett majd az állam, a hogy neki tetszik.

Ez a jóslat azonban nem következvén be, most ismét mozgalom indult meg e kérdésben.

Mi irányító szerepet nem vehetünk fel e kérdésben, azonban szívesen adunk helyt minden véleménynek, mert csak akkor lép elő tiszta képen a törekvés indoklása és a mozgalom célja.

Ebből az elvből kiindulva, helyt adunk az alábbi cikknek, melyet a járásból kaptunk.

* * *

Rimaszécs község megpendítette azon eszmét, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósi telekkönyvi hivattal való kibővítését s Rimaszécsen egy új kir. adóhivatal felállítását kéri. Hogy e tervét könnyebben keresztül vihesse, a rimaszécsi járás egyes községeit felkérte, hogy tervének megvalósításában támogassa s e célra aláírásokat is gyűjtött. Természetes, hogy azok a községek, a melyek Rimaszécshez közel fekszenek, örömmel fogadták ez indítványt s ahhoz hozzá is járultak.

Amde a rimaszécsi járásnak tekintélyes és számottevő községei nem tartják e terv keresztül vitelét saját érdekeikkel összeegyeztethetőnek, miért is Feleden folyó hó 23 án d. e. 9 óraker érkezéskor tartottak, a melyen kimondták, hogy Rimaszécs község és vidékének kérelmét nemcsak hogy nem támogatják, de azt határozottan ellenzik, sőt kérivenezni fogják, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósi Rimaszécsről Feledre helyeztessék át.

A Feleden folyó hó 23 án megtartott értekezleten részint kiküldöttek által, részint írásbeli nyilatkozással 38 község képviseltette magát s jelen volt a vidék földbirtokos osztályának nagy része.

Előttünk fekszik a vármegyénk egyik tekintélyes járását ily közel érdeklő két terv, szólnunk tehát hozzá néhány szót:

A helyes köz-, pénz- és igazságügyi igazgatásnak egyik és első alapfeltétele, hogy az azt ellátó hivatalok lehetőleg összpontosítva legyenek, hogy ez által az esetleg szükséges közvetlen érintkezés útján az ügyek gyorsabb és pontosabb lebonyolítást nyerjenek. Már magának Rimaszécs községnek és a hozzá közel fekvő községek lakosságának lehet érdeke az, hogy telekkönyvi hatóság és adóhivatal Rimaszécsen legyen, mert hiszen a megyei alispáni hivatalhoz, a megyei árvászekhez, a pénzügyigazgatósághoz, a kir. törvényszékhez s egyéb hivatalokhoz ugy is csak Rimaszombatba kell járulniok és a mikor egyik hivatalnál elintézik egyes bajos dolgokat, ugyanazon uttal és költséggel a többi hivataloknál is eljárhatnak ügyekben.

Ennek igazolására konkrét példát szolgáltatnak a hatósági láttaozást és számféjtést igénylő nyugták, a melyeket most a hatósági láttaozás után Rimaszombatban a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvérvőség

számfejt s nyomban ott az adóhivatal kifizet. Ha azonban a kir. adóhivatal székhelye Rimaszécs, akkor a hatóságilag láttaozott nyugtát Rimaszombatban a számvérvőség számfejt s Rimaszécsen az adóhivatal kifizeti. Nem pénz- és idővesztés-e ez a közönségnek?

Rimaszécs község és vidéke lakosságának is inkább az az érdeke, hogy a kir. járásbírósi a fősolgabírói hivattal együtt Feleden legyen, mert a jogkereső közönség számtalan esetben nincs tisztában azzal, hogy ügyének elintézésére a közigazgatási hatóság vagy a királyi bíróság illetékes s következetesen és rendesen ahhoz a hatósághoz fordul először panaszával, a mely abban dönteni nem illetékes.

De tekintsük a két község — Feled és Rimaszécs — földrajzi fekvését is. Rimaszécs nemcsak a rimaszécsi járásnak, de vármegyénknek is majdnem egészen a határán fekszik, távol minden nagyobb forgalmu várostól, vidéke igen kicsiny. Ellenben Feled a járás közepén van, nagy forgalmu vasuti állomással ahová és ahonnan a napnak ugyszólván minden órájában lehet közlekedni, közel a vármegye székhelyéhez, az ott lakó hivatalnokai kar életsükségletét olcsó és kényelmes közlekedési eszköz igénybevételével akár naponként is beszerezheti.

Hogy Feled község inkább megfelel járási központnak mint Rimaszécs, ezt bizonyítja vármegyénk járási székhelyeinek megállapítása is. A megyei törvényhatóság is azért állapította meg Feled községet járási székhelynek, mert belátta, hogy az fekvésénél és vasuti összeköttetéseinél fogva nemcsak a tisztviselői karra, de a járás lakosságára nézve is legelőnyösebb, sőt a midőn egy időben a járási solgabíró nem lakott Feleden, akkor sem kötelezték arra, hogy Rimaszécsen lakják, hanem a Feledhez 28 km. távolságra fekvő Serke községbe helyezték át a hivatalt.

Mindkét vidék kérelme közérdekű lévén, annak tárgyalásánál minden esetre figyelembe veendő az érdekelt-ség számszerű nagysága, s talán erről kellett volna szólnunk legelső sorban is.

A rimaszécsi járás 131091 kat. hold területen 62 községet, 33496 lelket számlál. A Feleden f. hó 23 án megtartott értekezlet alkalmával részint kiküldöttekkel, részint írásbeli nyilatkozattal 38 község nyilatkozott a járásbírósi Rimaszécsről Feledre való áthelyezése mellett, e 38 község 88875 kat. hold területen fekszik s 20861 lelket számlál. Ha a fentebb már elmondottakat figyelembe nem vennénk is, már az érdekelt-ség ily nagy

Ezek azonban inkább elméleti megoldásai a jégkorszakok kérdésének és az égből akarják megoldani a földön végbement változásokat.

Ezek szerint lassan, nagyon lassan, észrevehetetlen átmenetekkel állottak volna be a jégkorszakok, pedig nekünk határozott bizonyítékaink vannak az ellenkezőre, t. i. hogy a pliocén csaknem örökzöld növényzete rohamosan elpusztult s az állatvilágot is katasztrófaszerűleg éri a hideg, a mire legszebb példa a Szibériában szörőstől börtől jégbefagyott mammut.

Mások tengeráramlások megváltozásában látják a klima nagy lehűlésének okát. Felhozzák, hogy jelenleg a Golf-áramlat Európa fűtője s ha ez nem jönne felénk s nem hozná erre a Mexikói öböl és a Karaibi tenger fölmelegedett vizét, akkor Európa visszastüljedne a jégkorszakba. Ez elég jó magyarázat volna, de a Golf-áramlás megelőzőleg sem igen létezhetett, mert a Panama földszoros nem volt meg s az Atlanti oceán helyén alighanem nagy földrészt húzódott Európa és Amerika között, míg az Atlanti oceán keletől nyugatra vonulhatott a földektől délre. Azután meg Amerikában is ugy megvolt a többszörös jégkorszak, mint nálunk, pedig oda nem folyt a Golf-áramlás és nem is távolodott el onnan. Ez a magyarázat tehát nem valószínű, mert nem számol a földségek alakulásával, sem a jégkorszakok általánosságával, de meg a katasztrófaszerű eljegesedés sem egyezik ezzel az elmélettel, már pedig a jégbefagyott mammut és egyéb számtalan tapasztalati adat hirtelen beállott jégkorszakokat és áradásokat bizonyít. Ha mindjárt Cuvier rendszere nem állhat is meg, mert minden korszak közé katasztrófákat helyez s azokkal mintegy spongyákkal letöltötte a képet a tábláról: de viszont Lyell rendszere is egyoldalú, mert ez meg mindenütt iszonyodik a katasztrófától s mindent a mai erőkből akar kimagyarázni még ott is, a hol a tapasztalati tények a mainál nagyobb, rohamosabban ható természeti erőkről tesznek tanubizonyosságot.

Az igazság közepén halad a szélsőségek között. Sem a katasztrófa rendszerré tétele, sem a katasztrófa-izony nem igazság, hanem a hol a jelenségek katasztrófát mutatnak, ott el kell fogadnunk a katasztrófát, akár jólesik a mi rendszerünknek, akár nem. Lyell nevére is csak addig esküdhettünk, míg igazságra vezet, de ha egyoldalúsága tévedése ejt: minden tisztelettel mellőz-

TÁRCZA.

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(11)

VII. A hatodik nap.

A diluvium (negyedkor) elnevezését annak a többszörös nagy vízadásnak köszöni, ami ebben a korban elborította a földet. Tulajdonképen a bibliai vízözönt látták benne és azért kapta a diluvium (vizözön) nevet. Azt már tudjuk, hogy az a vízözön, a melyet Noe és családja átélt, sokkal kisebbszerű, minthogy azt ezzel a korszakkal össze lehetne tévesztetni, de az, mint egy a sok katasztrófa közül, beilleszthető a diluvialis korszak vége felé, mert a diluvialis korszak annyira magán viseli a katasztrófák pusztító erejének emlékeit, hogy méltán nevezhetjük a többszörös katasztrófák korszakának.

Sajnos, hogy nincs még eléggé tanulmányozva ahhoz, hogy tiszta képet alkothassunk felőle, még kevésbé ahhoz, hogy az ember eredésére a találgatásokon túl elegendő tudományos világosságot deríthessen. Nem is csoda, hiszen rétegei a téglavetésre való sárga földön kívül nem igen tartalmaznak értékesíthető anyagot, mint más korszakok kőszén, kősz és ércbányái, ezért az ember nem is turja annyira a rétegeit, hacsak építés, vasutkésztetés stb. alkamával véletlenül felszínre nem jut valami belőle, vagy a vízmosások, partot szaggató folyók ki nem mossák a benne élt lények maradványait. A tudományak is legnagyobb föllendülést az ipar és kereskedelem ad s az itt nem igen jó segítségünkre a kutatásnál.

A harmadkor utolsó korszakának a pliocénnek végső idejében annyira fokozódott az éghajlat lehűlése, hogy Európára és az északi félgömbre nézve általános hidegedés, majd jegesedés korszaka következett be és ezzel a harmadkor véget ért, megkezdődött a negyedkor, a diluvium az ő jégkorszakaival és vízadásaival.

Hogy mi volt az okozója ennek a rendkívüli lehűlésnek, a mi a zöldelő és állatokkal benépesült kontinensekből grönlandi és labradori jégvátagokat csinált: erre nézve különböző felfogások uralkodnak a tudományos körökben.

Némelyek csilagászati okokkal igyekeznek magyarázni a klímaváltozásokat s így a jégkorszakot is, a melyről azt vélik, hogy körülbelül 10.000 évenként időszakosan visszatér. Az időszakos vissztéréseket három csilagászati törvénnyel magyarázzák, ugymint 1/a nap-éjegylenőség pontjainak előnyomulásával, 2/a nappálya hajlási szögének ingadozásával, 3/a földpálya excentricitásával.

A napéjegylenőség pontjainak előnyomulása azt jelenti, hogy a nyár és a tél kezdete a földet majd napközelségben, majd naptávolságban találja. Mikor a téli időt valamelyik félgömb napközelségben töltheti, az kedvezőbb annak klímájára. Így vagyunk mi most az északi félgömbön, mert a napközelségben lévő gyorsabb haladás folytán tavaszunk és nyarunk 7 nappal tovább tart, mint őszünk és telünk, míg a déli félgömbre az arány annyival kedvezőtlenebb. — A napéjegylenőség pontjainak teljes körünyomulása 21000 évet vesz igénybe és így annak fele az északi félgömbre kedvezőbb, fele a délre s így jön ki a 10500 év mint az eljegesedés időszakos vissza-visszatérésének ideje majd az északi, majd a déli félgömbön

A nappálya elhajlása jelenleg 23½ fokot teszi ki, de nem állandó, hanem ingadozik s így, ha nagyon kitér, akkor a sarki vidékek alig kapnak valami meleget és rendkívül eljegesednek. Itt tulajdonképen a föld tengelyének ingadozásairól van szó, mert a nappálya csak látszólagos, valóságban a föld tengelye van ferde állásban a naphoz mérten. De nem bizonyos, hogy az ingadozás mennyi idő alatt végződik s így időszakos következtetést nem vonhatunk.

A földpálya excentricitása abban áll, hogy a föld a nap körül nem körben, hanem a körhöz hasonló lapos kerületben kering, de ez a kerület sem állandó, hanem majd a körhöz közeledik, majd meg még laposabb alaku lesz. Ez az oka, hogy a föld majd közelebb jár a naphoz, majd távolabb, még pedig vagy 1.200.000 mértföld a mostani különbség egy év szakai közt. Az excentricitás jelenleg apadóban van, de megnőhet annyira, hogy 5.000.000 mértföld lehet a föld közelebbi és távolabbi járásának különbsége a naphoz mérve. Kiszámították, hogy ezen az alapon 3 millió év alatt három nagy excentricitás korszaka állott be és így háromszor állott be a rendkívül szigorú teleknek jégkorszaka.

számára való tekintettel sem teljesíthető Rimaszécs köz-
ség és vidékének kérelme, mert azt a járás lakosságának
csak 1/3 része kívánja, míg 2/3 része ellenzi, s eme 1/3
rész legnagyobb része olaj részben fekszik a járásnak, ahol
sem vasut, sem kiépített közlekedési utak nincsenek. s
a honnan Rimaszécsre — különösen esős időben — csak
hosszu és fáradságos uton lehet eljutni.

De a midőn a járás közönségének érdekét letár-
gyljuk, nem hagyhatjuk figyelmen kívül az állami ér-
dekeket sem, mert az új hivatalok felállítását, az állam-
háztartás költségén történik s az államháztartás bevéte-
leinek túlnyomó részét az adózott polgárok tőlereiből
gyűjtik egybe, s így, ha nem közvetlen is, de közvetve
önmagunkat adóztatjuk meg akkor, a midőn oly új hiva-
talok felállítását kérvényezzük, a melyeknek nincs annyi
gyakorlati értéke, mint a mennyire létesítésük kerül, s
épen nem remélhető, hogy ily hivatalok létesítésébe az
illetékes hatóság belemeleg. — A rimaszombati kir. tör-
vényszék telekkönyvi osztálya és a rimaszombati m. kir.
adóhivatal nem csupán a rimaszécsi járás területére van
szervezve, így tehát szó sem lehet arról, hogy a Rima-
szécsen létesítendő hivatalok által a két előbbi hivatalok
működése megszűnőnk.

sem az egyik, sem a másik tervezet elbírálása
nem tartozik hatáskörünkbe, azokkal csupán mint köz-
érdekű tárgyakkal kívántunk foglalkozni, de azt hisszük,
hogy a midőn a két különböző természetű kérvény az
elbírálásra illetékes fórumok elé kerül, az itt elmondot-
takat ott sem fogják figyelmen kívül hagyni.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat képviselőtestülete folyó hó 25-én dr.
Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tar-
tott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Barányi
Gusztáv, Baksay József, Bodor István, Boczkó Dániel,
idb. Csapó János, Ethel Frigyes, Grosinger Miksa,
Jaczkó Pál, dr. Kármán Aladár, Lukács Géza, Molnár
József, Rónay Gyula, Soós Ferencz, Süteő István, Szabó
István, Szabó József, Széman Endre, Szomolnok Antal,
Varga István, Zachar Gusztáv.

Első tárgya az iparos tanonciskola felügyelő-bizott-
ságának újra választása. A képviselőtestület megválasztotta
a régi tagokat. Ezek: Baksay István, Hollósy József,
Kerekes Dezső, Kovács József, Králik Béla, Lévai Izsó,
Perecs Samu, Soós Ferencz, Szabó József m., dr. Szabó
Károly és Zachar Gusztáv.

Az iparos tanonciskola felügyelő-bizottságának
tanonciskola, ipartestületi és betegsegélyező-pénztári épü-
let emelésére vonatkozó előterjesztésére vonatkozólag,
miután e kérdés még kellően előkészítve nincs, a köz-
gyűlés azt határozta, hogy az ügy tárgyalására és újabb
előterjesztés készítésére polgármester elnöklele alatt egy
bizottságot küld ki, melynek tagjai: Rónay Gyula, Varga
Lajos, Zachar Gusztáv, Törkölly József, Rábely Miklós,
Soós Ferencz, Tóth Béla, György Lajos városi mérnök és
dr. Gyürky Pál városi főjegyző.

A Hunyadi-utczában végzendő csatornázási munká-
latokra négy pályázat adatott be. Melocco Péter buda-
pesti, Stein Dávid, Juhász József miskolci s Tóth Béla
és társa helybeli vállalkozók. A városi mérnök véleménye
alapján a tanács azt ajánlja, hogy a legkedvezőbb aján-
lat: a Melocco Péteré fogadtassék el, s ezt a közgyűlés
el is fogadta. E szerint a csatornázási munkálatok költsége
9560 kor. 84 fillért tesz ki.

Ez ügygyel kapcsolatban a polgármester bejelentette,
hogy a Hunyadi-utczai lakókra nézve egy közgyűlés
határozatilag kimondta, hogy a szennyviz levezetésére
létesítendő csatornázást négyévesenkint 1 koronát fognak
fizetni, azonban a fizetendő összeg 400 koronánál több
nem lehet. A lakók ezt sokalták, s ily áron legtöbben
nem hajlandók a csatornát építtetni, úgy, hogy a köz-
gyűlés feloldotta a régi határozatot s megengedi a la-
koknak, hogy a vállalkozóval mindenki megegyezés sze-

hetjük őt; ő is épügy tévedhet, mint a hogy tévedett
korának legnagyobb tudósa: Cuvier; de tévedéseik nem
vonnak le kutató törekvéseik érdeméből.

Reclus: A föld cz. nagy művében figyelmeztet a
kontinensek déli kicsücsösödására. Igy csücsös Afrika,
Dél-Amerika, Ázsiának a két Indiában van csücsö. Ausz-
tráliának Tasmánia szigetén. Ezeknek oka Reclus sze-
rint egy iszonyatos özönvíz, a mely délnyugat felől
zúdult rájuk.

Hogy mi oka volt a jégkorszakok beállásának?
ez idő szerint biztosan nem tudhatjuk, mert az eddigieken
kívül van olyan elmélet is, a mely a földcsökkenés és a
földövek elmozdulásával magyarázza az eljegesedést. E
szerint az északi és a déli sark nem mindig ott volt, a
hol ma, hanem lassan odább-odább vándorolt és sok
helyet jégbefagyasztott.

Sőt a többi elméletnél az sem rosszabb, a mely
más égitestek: üstökösök összetalálkozásából, földünkre
idegen világok hideg vizének és jegének átömlesztéséből
magyarázza a rohamos lehüléseket és a jégkorszakokat.

Mindegyik elméletnek csak az a hibája, hogy hi-
ányzik mellőle a szükséges tapasztalat. Azután meg a
dolog legnehezebb része abban áll, hogy okát adhassuk
az északi és déli félgömb egyidejű eljegesedésének. Mert
külön-külön még csak érthető volna a felhozott elméle-
tek szerint, de egyszerre! . . . Itt a bökkenő.

Az az egy bizonyosnak látszik, hogy a vizek el-
áradása és a jégbefagyás között szoros összefüggés van.
A pliocen végén, a harmadkor vége felé sok szárazföld
lesüllyedt és nagyon tulsulyra vergődött a tenger. Igy
tenger borítja Francia- és Olaszország nagy részét, ten-
ger borítja a Szaharát. Oroszország síksága az Uralig s
azontúl Turkesztán és Szibéria nagy része csupa tenger.
Ugyancsak tenger borítja Észak-Amerika nagy részét is.
A tenger elhatalmasodása magában is megváltoztatja az
éghajlatot. A tengeri éghajlat mindenütt nedvesebb,
hűvösebb, több csapadékkal jár s a csapadékok párolgása
ismét képes lehűteni a levegőt. A levegő annyira lehűlt,
hogy a hegyekről, mint a Kárpátookról, Alpeseokról, Pyre-
neusokról, a Skandináv Alpokról hatalmas glecserek, jég-
árak ereszkedtek alá a síkságokra vagy a környező ten-
gerekig. Az Alpesekben most is megvannak a glecserek,
az alpesi tavak medrét pedig a régi nagyobb jégárak
kivájó munkájának tulajdonítjuk; de a többi közép európai

rint készítheteti a csatornát, tartozik azonban az utat
felbontás után újra megfelelő karba hozni.

A Tompa-utca déli oldalának járdával való ellátá-
sára vonatkozó s közszemlére kitett terv ellen észrevétel
nem adatott be, s így a tanács megbízott a terv kivi-
telével.

Az iparos tanonciskolai tanítók fizetésük felemel-
ését kérték s a felügyelő bizottság pártolólágg terjesztette
be a kérvényt, mely szerint eddigi 411 korona évi fize-
téstiket 560 koronára emeltetni kéri. Ez évenként 740
koronával terhelné a város költségvetését s a pótdadó
1%-al való emelését jelenti, s ezért a tanács, a mostoha
viszonyokra való tekintettel, nem javasolja a kérés telje-
sítését.

Zachar Gusztáv meggyőző érvekkel támogatta a
kérelmet, a közgyűlés többsége azonban a tanács állás-
pontjára helyezkedett, s így a kérelmet nem teljesítették.

Saxinger Géza joghallgatót, ki itt végezte iskoláit,
s kérvényében kijelenti, hogy pályája befejezése után itt
fog letelepedni, a város kötelekékbe felvették.

Végül Lukács Gézának a Thökölly-utczából terület
átengedése iránt beadott kérelmét tárgyalták, s bár a
tanács azt javasolta, hogy a szabályozási vonal megállá-
pítása után 12 négyesöglet — 5 koronájával négyesöglet-
enkint — engedjen át a város, esetleg 48 négyesöglet,
— ez esetben négyesögletenkint 20 koronájával — az
ügy nem nyert végleges megoldást. Süteő István nem
ellenzi néhány négyesöglet átengedését, de ily nagy terü-
let átadását nem helyesli. Bodor István szintén nem
fogadja el a tanács javaslatát, hanem azt indítványozza,
hogy készíttesse el a város a mérnökkel az általános
szabályozási tervet és addig ne döntsön a képviselőtestü-
let e kérdés felett. Molnár József is helyesli ezt, de
nem szeretné sokáig halasztani ezt és bizonytalan időre
beállítani a város fejlődését.

A polgármester is pártolja az indítványt, s Süteő
István is ajánlja azt, sőt kívánja, hogy a mennyiben ez
a kérdés most tárgyalható nem volna, önálló indítvány-
ként vették elő a legközelebbi közgyűlésen.

Jaczkó Pál a terv elkészítésére egy évet is kevés-
nek tart. György Lajos azonban — a mennyiben csak
az utczák szabályozási tervét kell elkészíteni — ennyi
idő alatt kivihetőnek tartja.

A közgyűlés oly értelemben határozott, hogy Lu-
kács Gézának a járdaépítésre az engedélyt megadja, s
ha a szabályozás folytán a járdát fel kellene szedni, ez
a város költségére fog történni, a kérelem többi része
felett való döntést elhalasztja akkorra, mikor a város
általános szabályozási terve elkészül. Ezzel pedig meg-
bizza a városi mérnököt, s utasítja a tanácsot, hogy
mihelyt a terv elkészül, azt terjessze be a közgyűlés elé.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Meghívás

A Gömör-Kishontvármegyei általános tanítótestület
1. évi július 3-án, Rimaszombatban, a vármegyei ház
disztermében tartja meg rendes évi közgyűlését, melyre
az egyesület tiszteletbeli, alapító, pártoló és rendes tag-
jait valamint a tanításiügy barátait tisztelettel meghívom.
Dobsinán, 1907. évi június hó.

Szombathy László, egyesületi elnök.

I. Sorrend.

1. Július hó 2-án délután 6 órakor választmányi
gyűlés az áll. elemi leányiskolában.

2. Július hó 3-án délelőtt 10 órakor diszgyűlés a
vármegyei ház disztermében és az államségélyt élvező is-
kolák tanítóinak eskütétele. A diszgyűlés a „Hymnus“
elénekléssel veszi kezdetét. Utánna azonnal;

3. Az egyesület rendes évi közgyűlése.

4. Július hó 3-án déli 1 órakor közebéd.

hegységekben a jelenlegi éghajlat mellett nem alakulnak
glecserek. A skandináviai glecserek manapság nem érik
el a tengert, de nem nagy magasságban végződnek.

A gleccser vagy jégár úgy képződik, hogy a hegye-
ken, az örökös hó határán felül felhalmozódott hőtöme-
gek lassu olvadásuk közben a felsőbb tömegek nyomása
alatt lefelé csuszának, az olvadás és összenyomás követ-
keztében a hőtömeg jeges hóvá (Firn) alakul és kásás
tekintetű lesz. Tovább lefelé csuszva, szemcsés jéggé
alakul át, a mely szemcsés szerkezete miatt hajlékony
és mint a folyók vize, gördülve halad előre, de haladása
évenként nem igen több, legfőlebb 100—200 méter.

A jégár folyton lefelé csuszva, surolja a sziklákat,
azokból törmelékeket ragad magával s a törmelékeket
részint maga alatt sodorja, részint a tetején vagy az
oldalain vízi magával és lerakja ott, a hol a jégár vég-
ződik. Ezek a törmelékek a morénák. S az ilyen törme-
lek-kúpokról fölismerhető, hogy hol végződtek hajdan a
glecserek? De a kisurult, kivájt végyedések megmutatják
a hajdani glecserek területét.

A tengerbe szakadó glecserek leszakadt darabjai
úszó jéghegyeket alkotnak s a magukkal vitt szikladara-
bokat usznak, míg a jéghegy el nem olvad. Igy magya-
rázza Lyell a Németország sikkján található vandorkövek
eredetét, a melyek annyira skandináviai eredetűek, hogy
Szabó egyik kirándulásán a Harz hegység felé a vele
volt skandináviai geológusok „még a falut is megnevez-
ték, a melynek vidékéről egyik-másik vandorkő ideszak-
adt“. (Előad. a geol. kör. 252. lap) Lyell szerint akko-
riban Skandinávia körül tenger volt s ez a germán sikk-
ságra is kiterjedt. Lyell a grönlandi glecserek működés-
éből vehette elméletéhez a hasonlati alapot. Torell szerint
ellenkezőleg történt. Skandinávia körül szárazföld volt a
diluviumban és Németország összeköttetésben állott Skan-
dináviával. Igy nem uszó jéghegyek, hanem óriás glecse-
rek hordták el a hátukon a vandorköveket. Lyell nem
szereti a mainál nagyobb méretű erőket, azért kellene
neki az uszó jéghegyek, míg Torellnek mindegy, ha a
mainál nagyobb méretű glecserekkel is van dolga, innen
a különbség.

A régi glecserek súroló, koptató, elmállasztó mun-
kájának eredménye az a sok agyag, homok, törmelék és
kavics, a mi a harmadkori rétegeket fedi. Legfontosabb
ezek közt a sárga homokos agyag: a lösz. Hazánk al-

II. A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitói beszéd.
2. Főjegyzői jelentés az egyesület múlt évi működéséről. Előadó: Déry Ede egyesületi főjegyző.
3. „Az Országos Bizottság reformja.“ Előadó: Mánczos József.
4. „A tanítói nyugdíj-törvény revisiója.“ Előadó: Hegedűs Zoltán.
5. „Az Eötvös-alap helyi gyűjtő-bizottság szabályzata.“ Előadó: Eröss Samu.
6. Választmányi előterjesztés: a) a Ferencz József Tanítók Háza alapítvány betöltése; b) a segélyek és ösztöndíjak kiosztása ügyében.
7. Az egyesületi pénztár múlt évi számadásának és jövő évi költségelölirányzatának tárgyalása, kapcsolatban a pénztárvizsgáló bizottság jelentésével. Könyvtárosi, tan-
szermuzeumi, szerkesztői és az ügykezelést vizsgáló bi-
zottsági jelentések.
8. Indítványok.
9. Elnöki berekesztő és a Szózat eléneklése.

III. Tájékoztató.

Miután a vonatok alkalmas csatlakozása mellett a
gyűlés kezdetére vármegyénk minden részéből megérkez-
hetnek kartársaink, elszállásolásra nem lesz gondoskodás.
A választmány tagjai a „Tompa“ szállóban mérsékelt díj
mellett szállásolhatók el, ha azt a gyűlés előtt pár nap-
pal Bodor László kartársunknál bejelentik.

Közebéd a „Tompa“ vendéglőben lesz jutányos ár
mellett, a kik ezen részt akarnak venni, június 28-ig
Bodor László állami tanítóársunknál jelentkezzenek. —
Mivel a jelentkezés elmaradása miatt évről-évre zavar és
kellemetlenség szokott előállni, szívesen kérem egyesüle-
tünk tagjait, hogy a közebédre való jelentkezést ne méltó-
tosságnak elmulasztani, mert a közebédén csakis azok
vehetnek részt, a kik a fent jelzett határidőig ebbeli
szándékukat bejelentik.

Vármegyénk közigazgatási bizottságának 1898. évi
1791. számú határozata értelmében egyesületünk összes
tagjait a községek pénztárából 2 korona napidíj és mér-
sékelt utiköltség illeti meg, ha az egyesület elnöke által
alírt igazolvánnyal igazolják, hogy az ált. tanítóegye-
sületnek tagjai és a gyűlésen részt is vettek. Ezen iga-
zolványok csak a közgyűlés végén osztatnak ki és erre
csak azok tarthatnak igényt, akik a gyűlésen annak bere-
kesztője a gyűlés helyiségében tartózkodnak a tanácsko-
zásokat figyelemmel kísérik. Kérem tehát egyesületeink
tagjait, hogy a gyűlés lefolyását éber figyelemmel kísérni
s azon mindvégig jelen lenni méltóztassanak.

Az állami iskolák alkalmazottjai a szabályszerűen
kitöltött utiszámlákat az egyesület elnökségénél nyújtsák
be a gyűlés után 30 nap alatt láttaozás és felterjesztés
céljából.

A kik a közgyűlésen indítványt óhajtanak előter-
jeszteni, szíveskedjenek azt július 1-éig az egyesület el-
nökségének írásban beküldeni.

Miután e közgyűlésünk a tanítók eskütételével köt-
tetett össze, vármegyénk kir. tanfelügyelője ez uton is
felhívja az államségélyt élvező iskolák tanítóit, hogy az
eskütételre annyival is inkább jelenjenek meg, mert az
arról elmaradottak egy későbbi időben köteleztetnek az
eskütételre való megjelenésre.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mind-
azon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották
avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az
előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki-
egyenlíteni szíveskedjenek. Tisztelettel
a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

földjeit és dombos vidékeit a lösz borítja csaknem min-
denfelé, néhol fekete termőföld van fölötte, máshol sza-
badon áll a sárga föld. A löszréteg vastagsága az alföl-
deken egy-két méter, a dombos vidékeken azonban 20—30
méter, sőt több is. Ebből az következik, hogy az alföl-
deket elborító víz iszapréteggel vonta be fenekét, de a
tenger vagy tó széle felé, a hol a folyók, patakok, jég-
árak hordták a sok szétmorzsoltt törmeléket, ott vasta-
gabb rétegben maradt hátra a tenger iszapja. A lösz
feltalálható nagy mennyiségben Oroszország és Szibéria
vidékein.

Khinában a Hoangho vidékén hatalmas lösz terü-
letek vannak, a melyekben millió számra él az ember
belevájt lakásokban, mint nálunk is péld. Szekszárdon.
De a kínai lösz képződését Richthofen s vele Lóczy is
úgy magyarázzák, hogy a szomszédos keletázsiai sivatag
homokját hordja oda rengeteg mennyiségben a szél, s az
csapkodja oda és sokszor dombokká torlasztja föl a
vidék rétegein. Mással azonban a lösz tengeri eredésű
rétegek tartják.

Nem hiányzanak hasonló rengeteg kiterjedésű lera-
kódások Amerikában. Igy Északamerikában Kanadától a
Mississippi felé található hatalmas agyagterület sokszor
jelentékeny magasságban van a tenger színe fölött. Ilyen
Délamerika síkságán a pampa agyag, kivált Argenti-
nában.

Ezek a képződmények tartalmazzák sokszor nagy
mennyiségben az akkori állatvilág csontjait, sőt Szibériá-
ban szőröstül-bőröstül befagyott állatokat is konzervált a
jeges agyag. Mással megint barlangok fenekét tölti meg
a diluviális képződmény együtvé nem tartozó állatok és
emberek összehordott csontjaival.

Hogy mennyire katasztrófaszerű Amerikában egyes
állatoknak pl. az elefántnak és a lónak teljes kipusztulá-
sa, az Darwinnak is rendkívül feltűnt, úgyhogy így nyil-
latkozik róla: „Ránk erőszakolja magát valami nagy
katasztrófa; de hogy annyi állatot, kicsit, nagyot, Dél-
Patagoniában épügy, mint Braziliában, Peruban épügy,
mint Észak-Amerikában katasztrófával kipusztítsunk, ahöz
oly egyszerű eseményt kell gondolnunk, mely az egész
földgömböt megrendíti.“ (Folyt. köv.)

A kettős ünnep miatt lapunk jelen száma egy nappal előbb: szombaton jelenik meg.

Személyi hírek. Coburg Ferdinánd bolgár fejedelem gyermekeivel már egy hét óta kedvenc helyén, a pusztaezői vadász-kastélyban nyaral. Naponta tesz kirándulásokat a Királyhegyre és a szepesi püspökség erdejébe, hol most kies helyen két vadász-kastélyt épített.

Fáy Gyula főispán és Bornemisza László alispán a hét folyamán hivatalos ügyben Budapestben időztek.

Klobucsár táborsernyő, a honvédség főparancsnoka e hó folyamán a jolsvai honvéd zászlóalját vizsgálta meg és teljes megelégedését fejezte ki Rudolf János őrnagy parancsnok előtt.

Kirendelés. A helybeli kir. törvényszék elnöke: Langhoffer Viktor helybeli kir. albirót 4 hétre helyettesi minőségben a nagyrőcei kir. járásbíróhoz rendelte ki.

Uj jogtudorok. Bernáth Géza, Bernáth István országgyűlési képviselőnk unokaöccse, fiatalságunk egyik szimpatikus tagja a budapesti egyetemen jogtudorrá avatott.

Dr. Gócs János a helybeli kir. törvényszék tehetős joggyakornoka f. hó 22-én tette le a jogtudori kiegészítő szigorlatot is, ezzel elérte a doctor-utriusque képesítést és czimet.

Jutalmazás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kárpáti János sajtórédái igazgatótanítót 100 korona jutalomban részesítette a magyar nyelv terjesztése körül szerzett érdemeiért.

Helyettesítés. A Fáy István leköszönésével megüresedett rozsnyói rendőrkapitányi állásra vármegyénk főispánja Szoboszlai Sándor rimaszombati ügyés és szorgalmas rendőrfogalmazót helyettesítette.

Eljegyzés. Steiner Gyula klenőci születésű házánka, volt magyar államvasuti hivatalnok, tartalékos hadapród őrmester, az Észak-Amerikai Egyesült Államok „Duquesnei Magyar Amerikai Takaré- és Hiteltársulat”-ának pénztárnoka eljegyezte Friedmann Emma kisaszszonyt New-Yorkból.

Névmagyarosítás. Pétermann Keresztély, valamint Oszkár és Lenke gyermekei nagyrőcei illetőségű egyének neveket belügyministeri engedéllyel „Petényi”-re változtatták.

Az állami gyermekmenhely kebelébe tartozó telepek szokásos évi felülvizsgálatát a folyó évben Dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos végzi személyesen. Mint halljuk, már meg is kezdte a telepek vizsgálatát f. hó 24-én, mikor is a balassagyarmati telepet vizsgálta.

Egyházmegyei közgyűlés. A gömöri ág. ev. egyházmegye évi közgyűlést július hó 31-ére Sajógömörre hívja össze Szontagh Andor egyházmegyei felügyelő és Terray Gyula főesperes.

Kinevezések. Zimann Ede a mártónbázai, Gócsu András a nagyrőcei áll. iskolákhoz nevezettek ki tanítóknak.

Zászló szentelés. A várgedei róm. kath. kör folyó évi július hó folyamán szenteli fel ünnepélyesen mostan készített gyönyörű és értékes selyemzászlóját. Védnöknőül Kubinyi Bertalanné urasszonyt kérték fel, ki azt készséggel el is fogadta. Az ünnepség határnapját annak idején közölni fogjuk.

Sziff Gyula temetése. Mult számunkban csak röviden emlékeztünk meg arról, hogy Sziff Gyula, Coburg hercegi helpai főerdész folyó hó 20-án hirtelen elhunyt. Mivel lapunk zártakor vettük a megdöbbentő gyász hírt, jelentésünk azért volt rövid. Most azonban, midőn tudjuk és ismerjük e jeles férfiú gazdag érdemeit és tudomásunkra jutott az a nagy veszteség, mely az elhunyt óriási részvételt kísérte sirjába, megemlékezni kívánunk az elhunyt érdemeiről. Sziff Gyula, kinek atyja szintén hercegi erdőmester volt Helpán, ottan született, s gyermekeivel a jó helpaiakkal töltötte. A fiatal, ügyes és eszes kis fiúnak, kinek szíve tele volt hazafias lelkesedéssel, nem nagyon tetszett, hogy magyar szó alig hangzik el a Garam-völgyön. Életvezésül tüzte ki tehát már ifjú korában, hogy községét megmagyarosítja és az idegen pánszlávizmussal szembe fordítja. A sors kedvezett szándékának, mert a hol született, ottan lépett édes atyja örökébe. A fiatal főerdész, kit a nép igen megszeretett, s kivel együtt járt a kis tót iskolába, mindent elkövetett nemes czélja keresztülvitelére. Jó modorával sikerült neki a különben bizalmatlan népet teljesen meghódítani, úgy hogy a nép az utóbbi időkben már minden ügyes-bajos dolgában hozzáfordult tanácsért, ki még anyagilag is sokszor segített rajtuk. Csak alig pár éve annak, hogy a garami iskolák államosítása iránt a mozgalom megindult és ebben a mozgalomban nagy érdemei vannak. Iskolákat kellett építeni, mert igen sok a tanköteles gyermek. De ez igen nehéz kérdés volt, mert a nép szegény. Sziff Gyula volt egyike azoknak, kik a helyes megoldást megtalálták, s ma már a garami községek egy pár száz gyermeket befogadó és a megfelelő tanerőt elhelyező épületekkel dicsekednek. Közben két év előtt Helpa község teljesen porrá égett és a nép reménytelenül, minden ingó vagyonától megfosztva nézett a legnagyobb inség elé, mely válságos állapotokban Sziff Gyula volt az, ki a népet erőt és lelket öntött. A község ma már egészen az ő terve szerint újra épült, s mindenki meg van elégedve a neki kimért helylyel, a mi emberfeletti munka volt és csak neki sikerült a népet békességesen egységre birni és a telkek felett megosztogatni. Az elhunyt lelkes örömmel nézte, mint építik a jó helpaiak újra szépen és rendezesen községüket, s mint zeng a szép magyar ének és szavallat az iskolákban. Még az utolsó napokban is, bár már beteg volt, egész napon ottan ült a vizsgákon és a gyermekeket maga kérdezgette. Még elhunyt napján is a délelőtti folyamán a vizsgákon volt és ottan lett rosszul, honnan már karon fogva kellett hazavezetni és este 8 órakor jó barátai között, kik rajongással szerették, elhunyt. Csak pár napig gyengélkedett, s halálát szívбай okozta, mit ő titkol még legkedvesebb barátja és orvosa előtt is. Halála mint a villám futotta be a Garam kies völgyét, melynek minden egyes lakója megkönnyezte. Meghatóan nyilatkozott meg a nép részvéte, midőn halálhíre így nyilatkozott: „Most égtünk le másodszor és valóban.” Az elhunyt munkás tagja volt vármegyei törvényhatóságunknak, s a reá bízott teendőket, kiküldetéseket mindig a legnagyobb ügyeszeretettel és buzgalommal látta el. Legtündöklőbb erénye volt a hazaszeretet

és a magyar nyelv meghonosításában kifejtett küzdelme. Hivatalában is példátlan ügyes és buzgó munkás volt, s ez által birta teljesen felelősségét szerzetét. Temetésén részt vett a Garam-völgy teljes intelligenciája és a többi hercegi uradalmak képviselője. Vármegyénk alispánja halaszthatlan hivatalos elfoglaltsága miatt a temetésen részt nem vehetvén, Komáromy István által képviseltette magát, ki az alispán és tisztikar részvétét tolmácsolta. A koporsó felett, melyet több mint 50 koszoru borított, Blasi Lajos murányhosszuréti ág. ev. lelkész mondott megható szép beszédet és a garamkőbői énekkar Uthy Béla áll. tanító vezetése alatt gyászénekeket adott elő. Kihűlt tetemét fenyőgalyakkal behintett sirba helyezték, mely felett az áldó emlék és kegyelet virraszt örökké.

Cabaret-est. Az ügyes várgedei július hó 7-én az ottani vasas fürdőben változatos műsorral cabaret-estélyt rendeznek, melyre városunkból is sokan készülnek.

Halálozás. Salyos csapás érte Molnár Gusztáv köztisztviselőt élők rimabányai körjegyzőt, unokája: Szkalos Aranka, özv. Szkalos Samuné kedves leánya hunyt el élte viruló tavaszán, 17 éves korában folyó hó 26-án Rimabányán. Temetése tegnap délután három órakor ment végbe nagy részvét mellett.

Évkönyv. A gömörmezei magyar közművelődési egyesület „Évkönyve” Kébel Miklós kiadásában a sajtó alól már kikérült, s a tagoknak megküldetett. Az évkönyvben a tagok teljes névsora is bent van s a közgyűlés jegyzőkönyve a hazafias szelleműl áthatott elnöki megnyitással és a nagy gondal kidolgozott tartalmas titkári jelentéssel együtt, mely a Váry János jó tollát dicséri — van közzétéve.

Tennis-verseny. A rimaszombati tennis-társaság július hó 6-án kezdődő és folytatásig megrendendő házi tennis-versenyt rendez a Széchenyi-kerti tennis pályán. A verseny iránt nagy az érdeklődés. Belépő-jegy egyszer és mindenkorra 1 korona.

Térzene. Oláh Gyula kedvelt cigányunk a nyár folyamán a Tatrába utazott. Eltávozásra folytán helyette a térzenéket Kalocsay Lajos bandája fogja szolgáltatni kedden és pénteken.

Ideiglenes csendőrőrs. Rimakokova nagyközség az ottani vasut építés tartamára 8 főből álló csendőrőrsöt kapott.

Mulatság. A helybeli asztalos ifjuság mult vasárnap a Széchenyi-kertben kedélyes táncmulatságot rendezett, melyen a fiatalok kitünően mulattak a késő esti órákig.

A gyors hajtás. Klenőczon folyó évi április hó 2-án lakodalom volt, s a násznép egy részét Ferencsik János kocsin szállította el. A város háza előtt a részeg Ferencsik közé vágott a lovakkal, s ezek gyorsan száguldottak s az utcazen lévő két éves kis Hámos Juditot elgázolták. A kis gyermek oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnapra belső elvérzés folytán meghalt. A bíróság gondatlanságból okozott emberölésért felelőségre vonta a kocsisit és az anyát is s a folyó hó 28-án megtartott tárgyaláson dr. Mészáros István kir. ügyész vádbeszéde s dr. Ráróssy Gyula védőbeszéde meghallgatása után Kolbay Sándor elnöklésével ítélték ezt úgyben. Ferencsik Jánost 8 napi fogházra ítélte. Hámos Pálné szül. Stefanik Juditot a bíróság a gondatlanságból okozott emberölés vétségének vádjá alól felmentette. Az ítélet jogerős.

Gépkocsijarat. Arról értesülünk, hogy egy részvénytársulat gépkocsit járatot rendezett be Dobsina és Poprád-Felka között, melynek közg. bejárása f. hó 23-án volt. Az eszme mindenestre egészséges és nagy közlekedési hiányt is pótol ez új intézmény, azonban nem hagyhatjuk ellenvetés és megjegyzés nélkül, hogy az ottani szűk közlekedési úton a gépkocsi a más forgalmat nagyon fogja akadályozni és sok szerencsétlenséget fog előidézni. Oly szűk ez ut némely helyen, hogy még kitérni sem lehet rendes járművel a gépkocsinak, s ezen körülménynél fogva a naponta kétszer közlekedő gépkocsi, melynek egyik megállóhelye a jégbarlang és Vernár lesz, a fuvarosokat fogja nagyon akadályozni, míg az ijedős lovakkal ellátott uri fogatokat pedig sokszor teszi ki a legnagyobb veszélynek. Úgy halljuk, hogy az ottani intelligencia ez ellen erősen tiltakozik is.

A helybeli méntelepen néhány nap alatt megelenedik az élet, mely már hónapok óta egyhangú zajtalan volt. A fedeztetési állomásokról ugyanis július hó 1-én bevonulnak az összes ménnek a legenyességgel együtt.

Harcz a cigányokkal. A jolsva-völgyéről kapjuk a hírt, hogy folyó hó 21-én a giczei határban egy oláh cigány banda ütött sátrát. A község fiatal derék birája a tolvaj cigányokat távozásra szöktetette, mire a karaván azzal felelt, hogy a bírót és a segítségére siető kisbírókat és egy községi esküdteket megtámadta és megverte. Ez ismét egy újabb példa arra, hogy ma holnap tarthatatlan az állapot az oláh cigányokkal szemben és a kormány nál kell hathatós támogatást kérni ellenük.

Haltenyésztés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter rendeletileg intézett kérdést a vármegyéhez, hogy vajjon a vármegye egyik-másik részén nem lehetne a haltenyésztés érdekében kísérleti telepeket berendezni. Tudomásunk szerint már van egy nagyobb haltenyésztési telep a vármegye területén gróf. Andrássy Géza oláhpataki uradalmában, hol Gintner Bálint főerdész halastavakat rendezett be a csehek mintájára és ebben a tavakban a ponyt tenyésztés sikeresen prosperál is. Tehát ezzel e kérdés meg van oldva.

Villám által keletkezett tűz. Forgácsfalván folyó hó 23-áról 24-ére menő éjjel a villám beleütött egy csűrbe, a hol egy ökröt agyoncsapott, továbbá felgyújtott egy csűr, melytől még más három, összesen 4 csűr porrá égett. A kár mintegy 5000 korona, csak a szélcsendnek s a megfeszített munkának köszönhető, hogy az egész falu, mely fából van építve, le nem égett. A biztosítás igen csekély.

Megbüntetett inas. Király Lajos urasági inas, ki négy hónapig lakott Farkas Zoltán földbirtokosnál s ott rubát és állítólágot pénzt is lopott, folyó hó 28-án állott a bíróság előtt, hol dr. Mészáros István kir. ügyész vádat emelt ellene. A kir. törvényszék Kolbay Sándor elnökle alatt dr. Terhes Samu védőbeszédének meghallgatása után két havi fogházra ítélte az inast, ki ta-

gadta tettét s az ítélet ellen felebbezett. Az ügyész is felebbezett, mert kevésnek tartja a büntetést.

Búcsú-üdvözlés. Rimaszombathól való végleges eltávozásom alkalmából mindazoknak, kiktől személyesen nem búcsúzhattam, ez uton mondom búcsút. Fogadják szíves üdvözlőmet, s a kedves emlékeket, melyekkel körükből távoztam, mindvégig megőrzöm.

Özv. Borsody Károlyné.

Nyugtázás. A rimaszombati asztalos ifjuság f. június hó 23-án a Széchenyi-kertben tartott táncmulatsága alkalmával felülfizettek: Nagy Sámuel 7, Lovass Lajos 5, Jelinek Bertalan 5, Tóth Árpád 5, id. Hollósy József 3, Parecska Péter 3, Lovass Aladár 3, Makovics Lajos 3, Ekstein N 2, Dusek N 2, Nagy János 2, Lé-nárt Sándor 2, Drucker Herman 1, Jelinek Jakab 1, Rustyák György 1, özv. Kubik Ferenczné 1, Rakottay Danó 1, Dobranszky János 1, Braun Zsigmond 1, Hizsnyan Bálint 1, Ballay Ákos 1, Fráter Sándor 1, Varga István 1, Klein József 1, Hajdusik András 1 korona, Józsa Ignác 50, Molnár Gerő 40, Vojtkó József 40, Mázik Jánosné 40, Uhrin János 30 fillért.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajtógömöri Mátyas kir. szobrára szíves adományaikkal hozzájárultak: Mellétől Gallo István ág. ev. tanító lelkes gyűjtése 7 korona 30 fillér, Pál Gyula 4 kor., Szlacsányi körjegyző gyűjtése: Gömörispánmező község 1 k, Kicsiny Gyula tanító 30 f, ispánmezei polgárok 180 k, összesen 310 k. Gömörpás község gyűjtése 191 k, Ratkószabadi község gyűjtése 50 f, Szasza község gyűjtése 82 f, Ujvárs község gyűjtése 67 f, összesen 390 k. Szelenyi Jenő dr. Likérről 5, Likéri kohótelep 5, Baradnáról Langhoffer Gyula 1, Bréner Mihály 1, Rozsnyóról ág. ev. polgári leányiskola lelkes gyűjtése: Bartholomeidesz Adél igazgató 4, Domaniczky Irén 3, Eröss Jolán 1, Incze Ilona 2, Hajcsi Kornélia 3 kor., IV-edéves növendékek 310 k., összesen 1610 k., Pál Sándor 2, Sajógömörön ifj. Varga András és Tovas Márton 2—2, Galovics Árpád 10, Deákpl Márton 5, Magyariszpéről Tomory Pál és neje 2—2 kor., leányuk Jolanka 50 f. Losonczról áll. főgimnázium VIII-ik oszt. tanulói 850 k. Kassáról ág. ev. polgári leányiskola 5, Baráttelkéről Mathaeidesz Lajos ág. ev. tanító 2, Közs. pénzt. 1, Drexler L. 1, és ágost. ev. leányegyház 1 kor., összesen 8 kor., özv. Molnár Viktorné urnó Abafaláról 20, Rozsnyóról Sipeki Balás Lajos püspök ur 20, Gömörpanyitól iskolás gyermekek 148 kor., Falvai János ág. ev. tanító 1, Sajógömörön kuglizó társaság 220 kor., Nemesradnáról Csabay József ev. ref. tanító 1, iskolás növendékek 122 kor., özv. Szentmiklóssy Aladárné urnó 10 k. Özdról ifj. Dickel Rezső szíves gyűjtése: Vas- és aczelgyár 5 kor., Zorkóczy, Ábel, Gyürky, Eisele G., Szontagh, Glózer R., Klaniczay, Geszter Frigyes, Hummel, Ferjencsik, Farkas Mihály, Didó Antal, Dickel Rezső, Jáross, Demeter Zoltán, ifj. Czentner Ignác, Nehoda, Zsarnay, dr. Dallgó Rezső, Szóke Kálmán, Szikorszky Béla, Horváth Árpád, Haluska János, Boskó József és Koleszár János 1—1 k., Német Géza, N. N., Szakall Miklós, Szakall Dezső, N. N., Gracza Ferencz, Szegedy László 40—40 fillér, ifj. Demcsik János és dr. Csepella 60—60 fill., Schüh Ferencz 20 fillér, összesen 34 kor. 20 fillér. Rozsnyói takarékpénztár és zálogház részvénytársaság 10 kor., Buzitáról Majoros András közs. aljegyző 6 kor. — Szepesbéláról Reich Gyula serfőző 10 kor., Nemesradnáról Szegedy Gábor körjegyző gyűjtése: Balogiványi, Czako, Nemesradnót községek és Szegedy Gáborné 2—2 kor., Zádorháza és Balogujfalu községek 1—1 korona, Gyenes Istvánné biróné és Posa Adolf bíró 50—50 fillér, Nagy Árpádné 40 fillér, Nagy Jánosné 20 fillér, összesen 11 kor. 60 fillér. — Gömörlőkősházáról: Lányi Lajos ág. ev. tanító 5 kor., tanítványai gyűjtése 2 kor. 40 fillér, ifjuság adománya 89 fillér, összesen 8 kor. 29 fillér. — Lőkősháza község 1 kor., lőkősházai lakosok adományai 5 kor. 10 fillér, összesen 6 kor. 10 fillér. — Sajógömörön: Kaszinói kártyázó társaság kártyapénzből 4 korona, Rimaszombathól Eugel Adolf gyűjtése: Kabdebó Ottó, Ellenbogen, Geiger Ármán, Feilner Gyula, Teutschlander, Herzl, Fucks Vilmos, Stern György, Zinner B., Klein Jancsi, Fresschbögen László, Demfehrben 2—2 kor., Scharman Ignác 3 kor., Gellén Zsigmond 1 kor. (ezek mint Bécsiek), Rehberger, Szigeti Béla, Földes Sándor, Fürst Pali, Bacher Miksa és Bauer 2—2 kor., Grünbaum és Kanitz Ignác és fia 5—5 kor., Schwarcz Ignác 1 kor., Schweiger 3 korona (ezek Budapestiek), Werner Miksa (Kassa) 5 kor., Kemény J., Jakab, Kornfeld 2—2 kor., Monny 1 kor. (Rimaszombatiak), Gál Miksa (Budapest) 3 kor., összesen 69 korona. — Ezen összegek együttevén 108 kor. 99 fillér. Főösszeg 2237 kor. 19 fillér. A kegyes adományokat e helyen a szoborbizottság nevében hálással megköszönöm. Mély tisztelettel Sajógömörön. Idő. Bogár Lajos, szob. b. pénztáros.

A gömörmezei Muzeuumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1907. évi április és május hónapokban.

Hat drb földrajzi atlasz, 47 térkép, 3 geológiai térkép, Magyarország és a Nagyvilág 1871—74. évf., 3 drb könyv Fábry Jánostól.

Bronzkori bögre, Pálmay Margittól (Kőszeg)
Egyházi törvények, dr. Baksay Dezsőtől.
Lexikon, 1776-ból, esztergapad, gyalu, gyertyaöntő, lámpa Tóth Bélától.

Gyertyamártó, lámpa, régi himzés, 3 drb régi könyv, Kemény Erzsébettől.

Rézpénz 1762-ből., Antalfi Istvántól.

Régi latin egyházi számadás, chinai és egy rézpénz Köhler Gusztávól (Várgede).

Rézpénz, Szécsi Oszkártól (Serke).

Tompa M. fényképe 1868-ból s egyéb 8 fénykép, arckép-könyv, Rigó család nemességi vm. okirata, érdemrendi okirat, csipke 1822-ből, denevér-lámpás, 8 könyv, 2 térkép, gyászjelentés 1839-ből, 2 kézirat, régi ólomozott ablak, 4 gömörmezei mértföld mutató, bányászszabályzat, régi utczi lámpás, csengőhúzó, régi divatképek, kárpenge 1848-ból, bársonymellény 1825-ből, icezespalacska, vasmosár, bányászalak, Bethlen Gábor arcképe, Mikulic Emiliától.

1848—9-iki bankjegyek 23. darab, Kozma Szabó Józseftől.

Két diszkard, honvédtisztikard 1848-ból, kardbajtall és kötővel tokban, vivőtör, kovárpisztoly, hatlövetű revolver tokban, Szontagh-család év- és névkönyve 1844.

Szontagh-család fája 1569-től, Resz Ferencz 1739 ben kelt okirata hártypapíron, Schedius L. Magyarország fali térképe 1847-ből, 70 drb térkép, időszaki tábla a magyarhoni prot. egyház történelméhez, Szontagh Ilonától (Dobsina).

Független Magyarország 1906 márczius 15 iki száma mellékleteivel Lévai Izsóól.

Alispáni rendelet 1848 ból, Bérczy Elektól.

Három drb nyomtatvány, egy kézirat, Liszkay Jánostól (Rimabrézó).

Hét drb rézpénz Molnár Gerőtől.

Két drb rézpénz Kalocsay Gyulától.

Két bankjegy 1848-ból Müller Ivántól.

Két drb nyomtatvány Lukács Gézáól.

Hanvai Ede: A dobsinai jégbarlang, a szerzőtől.

145 drb füzet és kisebb nyomtatvány, Fábry Jánostól.

A kegyes adományozóknak hálás köszönetet mond a *Museum igazgatósága.*

Bernáthegyi kutya-kölykök.

Dijazott szülőkötől származó faj-tiszta, hosszú szőrű Bernáthegyi kutya-kölykök kaphatók, esetleg öszre előjegyezhetőek: **Szoyka Pálnál Rimaszombat.** Kérdezősködéseknél **válasz-bélyeg kére-tik.** — Kívánatra a szülőkről fénykép is kapható. Ugyanott I-ső angol **pávás és parókás faj-galambok** is kaphatók. 1-3

Kiadó lakás és boltok.

Az Andrási-ut és Tompa-tér sarkán első számú házban egy csinos, egészséges **lakás három szobával** és mellékhelyiségekkel **május hó 1-től,** ugyanott **két bolt,** a mely **fűszer-és tözsdének igen alkalmas,** azonnal bérbéradó, de esetleg az egész ház is örökáron eladó, — úgy-szinte Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel szintén azonnal eladó. Ertekezni lehet **Andrási fényképészszel.** 15-*

2705. sz. — Rimaszombat r. t. város tanácsától.

Önkéntes árverési hirdetemény.

Rimaszombat r. t. város önkéntes árverés alá bocsátja, illetőleg ajánlati verseny útján eladóvá teszi a tulajdonát tevő **Erzsébet-téri**

1. **Városháza beltelkét** és összes épületeit 60000 korona becsértékben.

2. **A Kaszinó épületet,** illetve telkét és azon levő összes épületeit 100.000 korona becsértékben.

3. **A „Három Róssa“ vendéglőt,** illetve telkét és összes épületeit 100.000 korona becsértékben és a Tompa-téren levő

4. **Régi leányiskolát,** illetve telkét és annak összes épületeit 130 225 korona becsértékben.

Venni szándékozók ajánlataikat az ajánlati ösz-szeg 10%-ának a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolása mellett a polgármesteri hivatalhoz **folyó évi július 10-ének** délelőtti 11 órájáig nyújtásuk be, ahol a részletes árverési feltételek megtekinthetők.

Az ajánlatok feletti mindennemű döntési jog a közgyűlésnek marad fel.

Rimaszombat, 1907. június 20.

2-3 **Dr. Kovács László,** polgármester.

RÁBELY KÁROLY

KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy a már négy év óta fennálló és a legjobb hírek örvendő

könyvkötészetemet mindenféle legújabb rendszerű gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak stb.-vel szereltem fel; miért is **ajánlom szolgáltatás-ségemet** bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó munkáknak pontos, divatszzerű és szolid kivitelben való elkészítésére.

Felhívom könyvkötészetemre a vidéki jegyző és tanító urak, valamint a **kaszinók, olvasó-körök és énekkarok** jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.

Itt említem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén **megjelennek országos vásárok alkalmá-val** a raktáron levő több mint **ötven külön-böző-féle kivitelű ima- és énekes könyveim-mel;** a melyek a legjutányosabb áron nálam szer-zhetők meg; — ugyanakkor **bekötni való műveket is átvesszek,** miáltal a postai küldés feleslegessé válik.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását ismételtlen kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÁBELY KÁROLY,

Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Biztos jövő.

Az országban legrégebben működő, minden ágazatot kultiváló és mindenütt igen jól bevezetett elsőrendű biztosító társaság mielőbbi alkalmazására keres

egy üzletszerző tisztviselőt

Gömör megye területére, lehetőleg Rimaszombat székhelylyel. Az állás szép fix fizetéssel és magas utiátalánnyal van összekapcsolva és az intézet esetleges kinevezésével jár. Pályázóktól megkívántatik reprezentáló megjelenés és ismeretség a megyében. Szakképzettek előnyben részesülnek. — Ajánlatok „**Biztosítás**“ jelige alatt Rimaszombat, (Poste restante) kéretnek.

Rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r. t.

A bank elfogad pénzbetéteket a viszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatozás mellett. — Egyszerű és törlesztéses kölcsönt ad: váltókra, földbirtokra, házakra, biztosított követelésekre, értékpapírokra, sors-jegyekre, beraktározott árukra, gabonára és nyers terményekre, közvetíti a gazdasági gépeknek bevásárlását a földbirtokosok részére stb. 3-3

Erdők

tűzfatermelésre vagy műfatermelésre Gömör és a szomszédos megyékben készpénzfizetés mellett megvételeire kerestetnek **Cim** a kiadóhivatalban.

PIQUE

legjobb vergé cigaretta hüvely.

Kapható: RIMASZOMBATBAN,

== Ifj. RÁBELY MIKLÓS ==

könyv- és papirkereskedésében.

Saját műhelyemben készült butorok!

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olcsó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitos és díszítő butorraktárában, **Kossuth Lajos-utca 3. sz.,** (dr. Weinberger Rezső ügyvéd ur házában.)

Saját műhelyemben készült butorok!

Tégla eladás.

1000 darab — Likér olvasztó-telep ab kemence — 40 korona. — Állomás öt percz.

6-12

Kuchta Dániel Nyustya.

Pályázati hirdetemény.

A „Garamvölgyi Takarékpénztár részvénytársaság“ **könyvelői állásra**

pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: 1200 korona törzsfizetés, alapszabályszerű jutalék, egyelőre egy szobából álló lakás és fűtés.

Pályázhatnak oly felső kereskedelmi iskolát vagy kereskedelmi akadémiát végzett fiatal emberek, kik a magyar és tót nyelvben, könyvelés és levelezésben jártasak és katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Az állás f. évi augusztus hó 1-én elfoglalandó.

Egyszerű bizonyítvány másolatokkal felszerelt, saiatkezüleg irt kérvények **folyó évi július hó 15-éig** nyújtandók be.

A megválasztott tartozik megválasztásakor bizonyítványai eredetijét bemutatni és 1200 korona övadékot letenni.

Pohorella vasgyár, (Gömör megye) 1907. évi június hó 20 án.

2-3

Az igazgatóság.

Építetők, építési vállalkozók és kőműves mesterek figyelmébe!

Ujjonnan épített gőztéglagyárunk teljes üzemét felvettük, és elismert kitűnő minőségű géppel sajtolt fali téglát a legnagyobb mennyiségben szállítani képesek vagyunk. — Szives megkeresés esetén készséggel teszünk ajánlatot.

Tisztelettel:

LENKEY és ROSENBERG,

Sajóvölgyi gőztéglagyár betéti társaság

Tornalján.

3-3

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával czélyszerűen s gondosan gyártott jóbírnevű gépeit a **nyári időnyre,** nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostait,** továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket,** m. p.: **Henze-főzőket, cukrosítókat, malata-, burgonya-zúzókat, malom berendezéseket** stb. 2-6

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.** Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

